

ECDC EARS-Neti kliiniliste laborite uuring WHO AWaRe reservantimikroobikumide antimikroobse tundlikkuse testimise kohta valitud gramnegatiivsete patogeenide suhtes, 2025 EASTR (2025)

Tegemist on uuringu eestikeelse versiooniga. See tõlge loodi automaatselt, kasutades Microsoft Wordi tõlkefunktsiooni (Microsoft® Word for Microsoft 365 MSO (versioon 2502 järk 16.0.18526.20118) 64-bitine). Muud keeled on kättesaadavad EARS-Net EQA veebisaidil.

See on ECDC kliiniliste laborite EARS-Neti uuring WHO AWaRe reservantimikroobikumide antimikroobse tundlikkuse testimise kohta valitud gramnegatiivsete patogeenide suhtes, 2025 (EASTR (2025)). See töötati välja ECDC ja Taani tehnikaülikooli riikliku toiduinstituudi (DTU Food) koostöös ning seda katsetati 2024. aastal.

EASTR-is (2025) kutsutakse osalema laboreid, kui nad kutsuti osalema aastatel 2021–2025 EARS-Net EQA-s, st laboreid, kes on esitanud või võivad esitada ECDC-le EARS-Neti järelevalveandmeid kõigist 30 ELi/EMP riigist.

EASTR (2025) kogub teavet EARS-Neti antimikroobikumiresistentsuse seiresse kuuluvate gramnegatiivsete patogeenide kliinilistes laborites kasutatavate antimikroobse tundlikkuse testimise meetodite kohta. Täpsemalt on see WHO AwaRe antibiootikumide klassifikatsiooni (2023) reservrühma kuuluvate kuue antibiootikumi puhul, mis lisati 2024. aastal ECDC antimikroobikumiresistentsuse aruandlusprotokollile ja/või EUCASTi kliinilistesse piirväärtustesse. Need on tseftasidiim-avibaktaam, tsefideroksool, tseftolosaan-tasobaktaam, imipeneem-relebaktaam, meropeneem-vaborbaktaam ja astreonaam-avibaktaam.

EASTRi (2025) eesmärk on koguda teavet, et anda teavet antimikroobikumiresistentsuse seireandmete asjakohaseks kasutamiseks nende patogeenide ja antimikroobikumide kombinatsioonide puhul rahvatervise antimikroobikumiresistentsuse seire eesmärgil, ning kaardistada nende andmete piirangud.

2025. aasta märtsis saatis earsnet-eqa@food.dtu.dk uuringu ulatuse ja eesmärkide täieliku kirjelduse EARS-Net EQA kontaktisikutele igas kutsutud laboris.

1. JAGU – LABORATOORSED ANDMED

1. Palun täpsustage riik, kus teie labor asub.
 - (EARS-Neti riikide nimekiri ühe valikuvõimalusena)
2. Palun esitage labori identifitseerimiskood, mis oli märgitud selle uuringu e-posti kutses.
See on sama kood, mille võib leida 2024. aasta EARS-Net EQA individuaalsetest hindamisaruannetest. (Vabas vormis tekst)
3. Palun esitage oma e-posti aadress.
Liikmesriikide kolleegid võivad seda kasutada, kui selgub, et labori identifitseerimiskood on sisestatud valesti. (Vabas vormis tekst)
4. Palun valige labori tüüp. (Üks valik)
 - Riiklik tugilabor (või samalaadsete ülesannetega labor)
 - Piirkondlik tugilabor (või samalaadsete ülesannetega labor)
 - Kohalik labor

5. Palun valige laboratoorne kuuluvus. Märkige linnuke kõik, mis kehtivad. (*Valikvastustega*)
- ☐ Kliinilise mikrobioloogia labor (st haigla)
 - ☐ Ülikooli labor
 - ☐ Rahvatervise instituudi labor
 - ☐ Sõltumatu labor
 - ☐ Muu: _____
6. Millist sektorit teie labor peamiselt hõlmab? (*Üks valik*)
- ☐ Avalik/riik
 - ☐ Era
 - ☐ Avalik ja erasektori
 - ☐ Muu: _____

2. JAGU – ANTIMIKROOBSE TUNDLIKKUSE TESTIMINE

1. Millist süsteemi (süsteeme) kasutate AST tulemustest teatamiseks rahvatervise eesmärgil riigi (piirkondlikele) ametiasutustele? (*Üks valik*)
- ☐ Ainult elektrooniline süsteem(id)
 - ☐ Ainult paberipõhine süsteem(id)
 - ☐ Nii elektroonilised kui ka paberkandjal süsteemid
2. Milliseid suuniseid kasutati teie laboris AST praeguste standardsete tööprotseduuride alusena? Märkige linnuke kõik, mis kehtivad. (*Valikvastustega*)
- ☐ EUCAST
 - ☐ CLSI
 - ☐ Laborisisesed juhised
 - ☐ Piirkondlikud suunised, mida jagavad mitmed laborid
 - ☐ Riiklikud juhised, mida jagab enamik riigi laboreid
 - ☐ Muu: _____
3. Kas teie praegused AST SOP-id sisaldavad konkreetseid juhiseid gramnegatiivsete bakterite antimikroobikumide reserveerimiseks?
- Mõelge reservantimikroobsetele ainetele: tseftasidiim-avibaktaam, tsefideroksool, tseftolosaan-tasobaktaam, imipeneem-relebaktaam, meropeneem-vaborbaktaam ja estreonaam-avibaktaam. (Üks valik)*
- ☐ Jah, meie praegused SOP-id sisaldavad spetsiaalset jaotist, mis sisaldab konkreetseid juhiseid gramnegatiivsete bakterite antimikroobikumide reservi kohta
 - ☐ Jah, kuid gramnegatiivsete bakterite antimikroobikumide reservi juhised sisalduvad meie praeguste SOP-ide üldises jaotises
 - ☐ Ei, meie SOP-id ei sisalda konkreetseid juhiseid antimikroobikumide reservi kohta
4. Kas teie ASAT-d (mis tahes antimikroobse aine jaoks) vereproovide ja/või tserebrospinaalvedeliku proovide jaoks? (*Üks valik*)
- ☐ Ainult vereproovid
 - ☐ Ainult tserebrospinaalvedeliku proovid
 - ☐ Mõlemad valimitüübid
 - ☐ Kumbki valimi tüüp
 - ☐ ASAT viiakse läbi bakterikultuuridel olenemata proovi tüübist
5. Palun märkige patogeene ja antimikroobikumide kombinatsioonid, mille kohta teie labor on 2024. aastal teinud >0 ASAT-testi. Märkige linnuke kõik, mis kehtivad. (*Valikvastustega*)
- Kui te ei ole ühtegi neist AST testidest teinud, valige "Ei kohaldata" ja jätkake otse küsimusega 10.*

	<i>Escherichia coli</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Acinetobacter</i> spp.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
Cefiderocol	☐	☐	☐	☐
Tseftasidiim-avibaktaam	☐	☐	☐	☐
Tseftolosaam-tasobaktaam	☐	☐	☐	☐
Imipeneem-relebaktaam	☐	☐	☐	☐
Meropeneem-vaborbaktaam	☐	☐	☐	☐
Astreonaam-avibaktaam	☐	☐	☐	☐
Ei kohaldata	☐	☐	☐	☐

6. Palun hinnake 2024. aastal tehtud AST testide arvu järgmiste liikide ja antimikroobikumide puhul. (Üks valik)

	<i>Escherichia coli</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Acinetobacter</i> spp.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
ASAT-testide koguarv (kõik antimikroobsed ained, mitte ainult reservantimikroobikumid)	Igas lahtris on valikud järgmised: ○ 0 testi ○ 1-20 testi ○ 21-200 testi ○ 201–2000 katset ○ >2000 katsed ○ Tundmatu			
Cefiderocol				
Tseftasidiim-avibaktaam				
Tseftolosaam-tasobaktaam				
Imipeneem-relebaktaam				
Meropeneem-vaborbaktaam				
Astreonaam-avibaktaam				

6.1. Kas 6. küsimuses esitatud arvud hõlmavad võimalikke korduskatseid (samas isolaadis tehtud katseid)? (Üks valik)

- Numbrid ei sisalda dubleerivaid teste
- Numbrid sisaldavad kindlasti dubleerivaid teste
- On tõenäoline (kuid mitte kindel), et numbrid sisaldavad dubleerivaid teste
- Tundmatu

7. Palun valige meetodid, mida kasutatakse 2024. aastal iga patogeeni ja antimikroobse aine ASAT tegemiseks. Märkige linnuke kõik, mis kehtivad. (Valikvastustega)

	<i>Escherichia coli</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Acinetobacter</i> spp.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
Cefiderocol	Igas lahtris on valikud järgmised: ☐ Puljongi mikrolahjendus ☐ Puljongi makrolahjendamine ☐ Ketta/tahvelarvuti difusioon ☐ Gradiendi katse ☐ Automatiseeritud meetodid ☐ Muu ☐ Ei kohaldata			
Tseftasidiim-avibaktaam				
Tseftolosaam-tasobaktaam				
Imipeneem-relebaktaam				
Meropeneem-vaborbaktaam				
Astreonaam-avibaktaam				

7.1. Kui valisite eelmises küsimuses "Muu", täpsustage asjaomas(t)e patogeeni(de) ja antimikroobikumi(de) puhul "muu" ASAT-meetod. Võimaluse korral esitage asjakohane hüperlink lisateabe saamiseks. (Vabas vormis tekst)

	<i>Escherichia coli</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Acinetobacter</i> spp.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
Cefiderocol				

Tseftasidiim-avibaktaam				
Tseftolosaan-tasobaktaam				
Imipeneem-relebaktaam				
Meropeneem-vaborbaktaam				
Astreonaam-avibaktaam				

8. Palun valige konkreetne AST suunis ja tõlgenduskriteeriumid, mida järgiti 2024. aastal iga patogeeni ja antimikroobikumi puhul. Märkige linnuke kõik, mis kehtivad. (*Valikvastustega*)

	<i>Escherichia coli</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Acinetobacter</i> spp.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
Cefiderocol	Igas lahtris on valikud järgmised: ☐ EUCAST ☐ CLSI ☐ Muu ☐ Ei kohaldata			
Tseftasidiim-avibaktaam				
Tseftolosaan-tasobaktaam				
Imipeneem-relebaktaam				
Meropeneem-vaborbaktaam				
Astreonaam-avibaktaam				

- 8.1. Kui valisite eelmises küsimuses "Muu", täpsustage palun "Muu" suunised asjaomas(t)e patogeeni(de) ja antimikroobikumi(de) kohta. Võimaluse korral esitage asjakohane hüperlink lisateabe saamiseks. (*Vabas vormis tekst*)

	<i>Escherichia coli</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Acinetobacter</i> spp.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
Cefiderocol				
Tseftasidiim-avibaktaam				
Tseftolosaan-tasobaktaam				
Imipeneem-relebaktaam				
Meropeneem-vaborbaktaam				
Astreonaam-avibaktaam				

- 8.2. Kui tegite ASAT-s ühte suunist, kuid kasutasite tõlgendamiseks teistsugust suunist, täpsustage palun milliseid suuniseid kasutati nendel eesmärkidel asjaomas(t)e patogeeni(de) ja antimikroobikumi(de) puhul. Võimaluse korral esitage asjakohane hüperlink lisateabe saamiseks. (*Vabas vormis tekst*)

	<i>Escherichia coli</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Acinetobacter</i> spp.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
Cefiderocol				
Tseftasidiim-avibaktaam				
Tseftolosaan-tasobaktaam				
Imipeneem-relebaktaam				
Meropeneem-vaborbaktaam				
Astreonaam-avibaktaam				

9. Millised on kriteeriumid nende reservantimikroobsete ainete (tsefideroklool, tseftasidiim-avibaktaam, tseftolosaan-tasobaktaam, imipeneem-relebaktaam, meropeneem-vaborbaktaam ja astreonaam-avibaktaam) ASAT isolaatide valimiseks? Märkige linnuke kõik, mis kehtivad. (*Valikvastustega*)

- ☐ Ei kohaldata: me ei teosta nende antimikroobikumide puhul ASAT-d
- ☐ Kõiki isolaati testitakse kõikidest proovidest
- ☐ Testitakse kõiki verest saadud isolaati
- ☐ Testitakse kõiki tserebrospinaalvedelikust saadud isolaati

- ☐ Isolaatid testitakse, kui patsiendil on asjakohane hiljutine reisiajalugu
- ☐ Isolaatid testitakse vastavalt patsiendi kliiniliste tunnuste ja sümptomitega seotud rutiinsetele kriteeriumidele
- ☐ Isolaatid testitakse, et teha kindlaks, kas need võivad olla osa haiguspuhangu kahtlusest
- ☐ Isolae testitakse, kui varasemas ASAT-s tuvastati fenotüübiline ESBL või ampC profiil
- ☐ Isolaatid testitakse, kui eelmises ASAT-s tuvastati fenotüübiline karbapeneemiresistentsus
- ☐ Isolaatid testitakse, kui molekulaarsete meetoditega (näiteks PCR või kogu genoomi sekveneerimine) tuvastati ESBL, karbapenemaasid või ampC ületootmine.
- ☐ Isolaati testitakse, kui varasem ASAT on näidanud fenotüübilist resistentsust teiste antimikroobsete ainete (näiteks kolistiini) suhtes
- ☐ Muu: _____

10. Milleks AST tulemusi kasutatakse? Märkige linnuke kõik, mis kehtivad. (Valikvastustega)

- ☐ Ei kohaldata: me ei teosta nende antimikroobikumide puhul ASAT-d
- ☐ Kasutatakse otse või teatatakse teistele tervishoiuteenuse osutajatele antibiootikumravi suunamiseks
- ☐ Kasutatakse otse või teatatakse teistele tervishoiuteenuste osutajatele või sidusrühmadele, et toetada haiguspuhangu uurimist
- ☐ Kasutatakse ja/või ladustatakse kohaliku järelevalve eesmärgil
- ☐ Kasutatakse ja/või ladustatakse riikliku järelevalve eesmärgil
- ☐ Kasutatakse ja/või ladustatakse rahvusvahelise järelevalve eesmärgil
- ☐ Muu: _____

11. Kas reservantimikroobsed ained sisalduvad teie labori teenindatavate tervishoiuasutuste ravijuhistes või antimikroobse kasutamise poliitika põhimõtetes? (Üks valik)

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Tundmatu

11.1 [Kuvatakse ainult siis, kui osaleja valis eelmises küsimuses "Jah".] Palun märkige patogeenide ja antimikroobikumide kombinatsioon, mis sisaldus teie labori teenindatavates tervishoiuasutustes ravijuhistes või antimikroobse kasutamise vältimise poliitikas. Märkige linnuke kõik, mis kehtivad. (Valikvastustega)

	<i>Escherichia coli</i>	<i>Klebsiella pneumoniae</i>	<i>Acinetobacter</i> spp.	<i>Pseudomonas aeruginosa</i>
Cefiderocol	☐	☐	☐	☐
Tseftasidiim-avibaktaam	☐	☐	☐	☐
Tseftolosaan-tasobaktaam	☐	☐	☐	☐
Imipeneem-relebaktaam	☐	☐	☐	☐
Meropeneem-vaborbaktaam	☐	☐	☐	☐
Astreonaam-avibaktaam	☐	☐	☐	☐